

หมายเลขมหัศจรรย์ “66” ควรเกิดขึ้นจริงๆ หรือ?

รศ.ดร.ธีระพร วีระถาวร

อดีตกรรมการสภาจุฬาฯ 8 สมัย

และอดีตหัวหน้าภาควิชาสถิติ

1. บทนำ

ข่าวฮือฮาเกี่ยวกับการออกรางวัลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกลับมาอีกครั้งใน 2 งวดล่าสุด กล่าวคือ งวดวันที่ 1 กุมภาพันธ์ สกนี้ มีผลการออกรางวัลที่ 1 และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว คือ 565566 และ 66 ตามลำดับ ซึ่งตรงกับหมายเลข 2 ตัวท้ายของทะเบียนรถคันหนึ่งของท่านนายกรัฐมนตรีโดยที่ตามข่าวในสื่อมวลชนรางวัลเลขท้าย 2 ตัว หรือ เลขท้ายสองตัวของรางวัลที่ 1 ออกตรงกับเลขท้ายสองตัวของทะเบียนรถของท่านนายกรัฐมนตรีมา 6 ครั้ง ส่วนงวดวันที่ 16 กุมภาพันธ์ สกนี้ มีผลการออกรางวัลที่ 1 และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว คือ 368257 และ 09 ตามลำดับ ซึ่งตรงกับอายุและหมายเลขของผู้สมัครเป็นผู้ว่าฯกรุงเทพมหานครคนหนึ่ง นอกจากนั้นรางวัลเลขท้าย 3 ตัว ยังมีหมายเลข 657 และ 109 อีกด้วย คณะกรรมการการพัฒนากองเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนได้เชิญให้ผู้เขียนไปแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการออกรางวัลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ และ 21 กุมภาพันธ์ สกนี้ ผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงดังกล่าวโดยจะเน้นในประเด็นของความเที่ยงตรงในการออกรางวัลที่สำคัญ 3 ประเภท ได้แก่ รางวัลที่ 1 รางวัลเลขท้าย 3 ตัว และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว

2. บทวิเคราะห์

“ในความเป็นจริงข่าวเกี่ยวกับ “หวยล็อก” มีมาตลอด ตั้งแต่ช่วงต้นของกิจการสลากกินแบ่งฯ ไม่ว่าจะใช้ขั้นตอนของการออกรางวัลอย่างไร แต่เหตุการณ์ดังกล่าวปรากฏชัดเจนที่สุดคงจะเป็นงวดวันที่ 1 กันยายน 2530 ซึ่งมีหมายเลข 8 ออกทั้งหลักร้อย หลักสิบ และหลักหน่วย เพราะมีการใช้รีโมทคอนโทรลล็อกดวงล้อเหล็กที่ใช้ออกรางวัล หลังจากนั้นข่าวดังกล่าวก็ปรากฏอีกครั้งในงวดวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2541 ซึ่งเลขท้ายสองตัวของรางวัลที่ 1 คือ 59 ตรงกับหมายเลขที่ประชาชนบางส่วนทราบล่วงหน้า โดยที่ข่าวล็อกดังกล่าวเกี่ยวกับเรื่อง “หวยล็อก” น่าจะเกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2540 ส่วนข่าวเกี่ยวกับ “หวยล็อก” ของการออกรางวัลที่ 1 ของงวดวันที่ 1 มิถุนายน 2544 ซึ่งผลการออกรางวัลคือหมายเลข 113311 ได้ปรากฏในหน้า 1 ของสื่อมวลชนหลายฉบับ และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เริ่มจับกุมบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายรายตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2540” ศาลได้ตัดสินลงโทษจำคุกผู้กระทำผิดหลายรายดังปรากฏเป็นข่าวในสื่อมวลชนต่าง ๆ และได้มีการยอมรับว่ามีการพนันสารเคมีบางชนิดลงในก้นภาชนะที่ใช้ออกรางวัล ซึ่งขั้นตอนของการออกรางวัลจะมีการบรรจุลูกบอลหมายเลขต่ำ ๆ ลงในภาชนะที่ใช้ออกรางวัลเป็นอันดับต้น ๆ ในความเป็นจริงจุดอ่อนหนึ่งของภาชนะที่ใช้ออกรางวัล คือ ผู้มีสิทธิออกรางวัลสามารถมองผ่านรูที่ใช้ตักลูกบอลหมายเลขและสามารถมองเห็นลูกบอลได้เกือบทุกลูก

ผู้อ่านจะเห็นได้ว่าการจับกุมผู้กระทำผิดในอดีตและปัจจุบันต้องอิงหลักฐานที่ชัดเจนในเชิงกฎหมาย ซึ่งไม่ง่ายนัก เพราะผู้กระทำผิดย่อมไม่รับสารภาพง่าย ๆ ผู้เขียนได้ทำการศึกษาในเรื่องของสลากรัฐบาลประเภทต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2528 โดยอิงวิธีการทางสถิติที่มีชื่อว่า วิธีทดสอบไคกำลังสอง (Chi-Square test) ซึ่งสามารถใช้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของการออกรางวัลต่าง ๆ ของสำนักงานสลากกินแบ่งฯ โดยได้ตรวจสอบผลการออก

รางวัลที่สำคัญ 3 รางวัล คือ รางวัลที่ 1 รางวัลเลขท้าย 3 ตัว และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว โดยแบ่งการตรวจสอบเป็น 3 ช่วงเวลา ได้แก่ 1) งวดวันที่ 16 มิถุนายน 2545 (เริ่มใช้เครื่องออกรางวัลชื่อ “ลาดกระบ้ง 6”) จนถึงงวดวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ศกนี้ ซึ่งมีทั้งหมด 257 งวด 2) งวดของช่วงรัฐบาลปัจจุบันโดยเริ่มจากงวดวันที่ 1 กรกฎาคม 2554 จนถึงงวดวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2556 ซึ่งมีทั้งหมด 40 งวด และ 3) งวดหลังจากงวดที่มีการพันสารเคมีบางชนิดลงในภาชนะที่ใช้ออกรางวัล(1 มิถุนายน 2544) จนถึงก่อนที่ใช้เครื่องออกรางวัลชื่อ “ลาดกระบ้ง 6” กล่าวคือตั้งแต่ งวดวันที่ 16 มิถุนายน 2544 จนถึงงวดวันที่ 1 มิถุนายน 2545 ซึ่งมีทั้งหมด 24 งวด (ผู้เขียนขอใบินิตปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติ ชื่อ นายพีรวัฒน์ เสรีวัฒนกุล ที่ได้ช่วยรวบรวมข้อมูลและ คำนวณค่าทางสถิติต่าง ๆ)

2.1) ผลการตรวจสอบการออกรางวัลที่ 1 ของช่วงเวลาที 1 (16 มิ.ย. 45 – 16 ก.พ. 56 รวม 257 งวด)

ถ้าการออกรางวัลฯ มีความเที่ยงตรงจะได้ว่าแต่ละหมายเลขตั้งแต่ 0 จนถึง 9 จะออกโดยเฉลี่ยประมาณ 26 ครั้ง

2.1.1 รางวัลที่ 1

ผลการออกรางวัลที่ 1 ไม่เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยเฉพาะที่ หลักหมื่น หลักร้อย และหลักหน่วย ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุด คือ 1 (43 ครั้ง) , 5 (35 ครั้ง) และ 7 (37 ครั้ง) ตามลำดับ กล่าวคือ การออกรางวัลเลขท้ายสามตัว (บน) ของรางวัลที่ 1 ไม่เที่ยงตรงฯ

2.1.2 รางวัลเลขท้าย 3 ตัว (ล่าง)

ชุดที่ 1

ผลการออกรางวัลไม่เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยเฉพาะที่ หลักร้อย และหลักหน่วย ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุด คือ 0 (41 ครั้ง) และ 6 (40 ครั้ง) ตามลำดับ

ชุดที่ 2

ผลการออกรางวัลเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % แต่ไม่เที่ยงตรงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่หลักร้อยด้วยระดับความเชื่อมั่น 90 % ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 2 (36 ครั้ง)

ชุดที่ 3

ผลการออกรางวัลเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % แต่ไม่เที่ยงตรงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่หลักร้อยด้วยระดับความเชื่อมั่น 80 % ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 5 (36 ครั้ง)

ชุดที่ 4

ผลการออกรางวัลเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % แต่ไม่เที่ยงตรงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่หลักหน่วยด้วยระดับความเชื่อมั่น 75 % ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุด 1 (32 ครั้ง) และ 5 (32 ครั้ง)

2.1.3 รางวัลเลขท้าย 2 ตัว (ล่าง)

ผลการออกรางวัลเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % แต่ไม่เที่ยงตรงอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่หลักสิบด้วยระดับความเชื่อมั่น 80 % ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 6 (38 ครั้ง)

2.2) ผลการตรวจสอบการออกรางวัลช่วงเวลา 2 ซึ่งเป็นช่วงรัฐบาลปัจจุบัน (1 ก.ค. 54 – 16 ก.พ. 56 รวม 40 งวด)

ถ้าการออกรางวัลมีความเที่ยงตรงจะได้ว่าแต่ละหมายเลขตั้งแต่ 0 จนถึง 9 จะออกโดยเฉลี่ย 4 ครั้ง

2.2.1 รางวัลที่ 1

ผลการออกรางวัลที่ 1 เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % แต่ไม่เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่หลักหมื่น และหลักร้อย ด้วยระดับความเชื่อมั่น 80 % ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 2 (10 ครั้ง) และ 5 (10 ครั้ง) ตามลำดับ กล่าวคือการออกรางวัลเลขท้ายสามตัว (บน) ของรางวัลที่ 1 ไม่เที่ยงตรงด้วยระดับความเชื่อมั่น 80 %

2.2.2 รางวัลเลขท้าย 3 ตัว (ล่าง)

ชุดที่ 1

ผลการออกรางวัลไม่เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยเฉพาะหลักร้อย ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 0 (12 ครั้ง)

ชุดที่ 2

ผลการออกรางวัลเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 %

ชุดที่ 3

ผลการออกรางวัลเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % แต่ไม่เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่หลักร้อยด้วยระดับความเชื่อมั่น 90 % ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 5 (10 ครั้ง)

ชุดที่ 4

ผลการออกรางวัลไม่เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยเฉพาะที่หลักร้อย ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 7 (14 ครั้ง)

2.2.3 รางวัลเลขท้าย 2 ตัว (ล่าง)

ผลการออกรางวัลเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 % แต่ไม่เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่หลักหน่วยด้วยระดับความเชื่อมั่น 80 % ซึ่งหมายเลขที่ออกมากที่สุดคือ 8 (8 ครั้ง)

2.3) ผลการตรวจสอบการออกรางวัลของช่วงเวลา 3 คือช่วงเวลา 1 ปี หลังจากที่มีการจับกุมงวดวันที่ 1 มิถุนายน 2544 (พ่นสารเคมี) (16 มิ.ย. 44 - 1 มิ.ย. 45 รวม 24 งวด)

ถ้าการออกรางวัลมีความเที่ยงตรงจะได้ว่าแต่ละหมายเลขตั้งแต่ 0 ถึง 9 จะออกโดยเฉลี่ย 2 หรือ 3 ครั้ง

ผลการออกรางวัลทุกรางวัล (รางวัลที่ 1 รางวัลเลขท้าย 3 ตัวทุกชุด และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว) เที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยระดับความเชื่อมั่น 95 %

3. บทสรุป

ช่วงเวลาใดก็ตามที่การตรวจสอบการดำเนินการออกรางวัลเป็นอย่างพิถีพิถัน ผลการออกรางวัลก็จะมี ความเที่ยงตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจจะสะท้อนถึงพฤติกรรมที่น่าจะกระทำให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืนในสังคมไทย การกระทำที่ไม่สุจริตที่จับได้แน่นอนก็เกิดขึ้นแล้ว 2 ครั้ง (งวดวันที่ 1 กันยายน 2530 (วงล้อเหล็ก)

และงวดวันที่ 1 มิถุนายน 2544 (พ้นสารเคมีลงในภาชนะออกวางวัด)) และก็ยังมียวดที่น่าสงสัยคืองวดวันที่ 1 มิถุนายน 2541 (เลขท้ายสองตัวของรางวัลที่ 1 คือ 59) ตลอดจนถึงยังค้างคาใจประชาชนคือ 2 งวดล่าสุดๆก็ล้วนเกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ที่ไม่ใช่อัตโนมัติ เพราะในความเป็นจริงหมายเลขหัตถ์ “66” ที่ออกรางวัลเลขท้ายสองตัวของรางวัลที่ 1 พร้อมกับรางวัลเลขท้าย 2 ตัว (ล่าง) มีความน่าจะเป็นเพียง $\frac{1}{10,000}$ กล่าวคือ ถ้าการออกรางวัลที่ตรงทุกงวดจะเกิดเหตุการณ์หัตถ์แบบนี้โดยเฉลี่ย 1 ครั้งภายใน 400 กว่าปี แม้แต่รางวัลเลขท้าย 2 ตัว (ล่าง) ก็มีความน่าจะเป็นเพียง $\frac{1}{100}$ กล่าวคือจะมีโอกาสถูก 1 ครั้ง โดยเฉลี่ยภายใน 4 ปีกว่าๆ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพึงปรับเปลี่ยนอุปกรณ์การออกรางวัลเป็นระบบอัตโนมัติและควรมีระบบการตรวจสอบความเที่ยงตรงของการออกรางวัลอย่างสม่ำเสมอ เพราะระดับความเชื่อมั่นจะสะท้อนสัญญาณภัยในเรื่องความศรัทธาต่อองค์กรว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด และพึงระลึกเสมอว่ากิจการนี้เป็นความหวังของคนจนซึ่งเสมือนเป็นวิถีชีวิตส่วนหนึ่ง จึงต้องกระทำการให้เกิดความมั่นใจเกี่ยวกับเรื่องของความเที่ยงตรงในการออกรางวัลมากที่สุด และน่าจะกระจายรายได้โดยการเพิ่มจำนวนรางวัลและเงินรางวัลของรางวัลเลขท้าย 3 ตัว และรางวัลเลขท้าย 2 ตัว เพื่อยกระดับความยุติธรรมให้เกิดมากขึ้น และควรปรับรูปแบบของการกำหนดรางวัลให้เป็นหลายประเภท เช่น การเสี่ยง การลงทุน และการลงทุนทั้งการเสี่ยง เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้คุณภาพชีวิตของคนไทยส่วนหนึ่งดีขึ้น
